

Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av breddad rekrytering

Självvärdering breddad rekrytering

Lärosäte: Gymnastik- och idrottshögskolan

Bakgrundsbeskrivning

Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH), som grundades 1813, är Sveriges enda fristående högskola med inriktning mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Vid lärosätet bedrivs multidisciplinär utbildning och forskning organiserade kring tre större kunskapsområden: organiserad idrott och prestationsutveckling, skolämnet idrott och hälsa samt fysisk aktivitet, hållbarhet och hälsa. Den övergripande profilen är ”människan i rörelse” utifrån ett salutogent perspektiv. Lärosätets ambition är att vara ett nationellt såväl som ett internationellt kunskapscentrum för idrottsvetenskap med tydlig samhällsrelevans. Verksamheten ska anta utmaningar gällande människors möjlighet till idrott, fysisk aktivitet och hälsa.

Utbildningsutbudet spänner över samtliga kunskapsområden och omfattar alla utbildningsnivåer. Kurser och program anordnas självständigt av högskolan men också i stor utsträckning i samverkan med andra lärosäten och uppdragsgivare. Lärosätet har ämneslärarutbildning i idrott och hälsa och kompletterande pedagogisk utbildning samt hälsopedagog- och tränarprogram på kandidatnivå. Därtill medverkar GIH i en kandidatutbildning i företagsekonomi med inriktning mot sport management vid Södertörns högskola. Lärosätet har även utbildning på master- och forskarnivå inom ämnet idrottsvetenskap samt uppdragsutbildning. Under 2020 hade GIH 791 helårsstudenter och 23 aktiva doktorander (Bilaga 3: Årsredovisning 2020, s. 4).

Breddad rekrytering innebär för GIH att rekrytera underrepresenterade grupper av studenter till högskolan. Ett viktigt uppdrag är även lärosätets arbete med breddat deltagande, där fokus ligger på studenternas förutsättningar och prestationer samt undervisningens genomförande och kvalitet för att öka genomströmningen på samtliga utbildningar. Vid GIH bedrivs arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande integrerat med jämställdhets- och likabehandlingsarbetet.

Lärosätets profil mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa präglar studentpopulationen, vilket utgör både en möjlighet och en utmaning för arbetet med breddad rekrytering. Enligt nationell statistik från UKÄ har GIH i huvudsak en regional rekrytering bland nybörjare 2017/2018. Merparten av studenter rekryteras från Stockholmsområdet och närliggande regioner (Uppsala och Gävleborg). En mindre andel (runt tre procent) rekryteras från södra Sverige.

Vid lärosätet som helhet råder en jämn fördelning av män och kvinnor bland studenterna med en viss övervikt av män bland högskolenybörjare de senaste fem åren. Programutbudet karaktäriseras dock av olika grad av könsbundna studieval (Bilaga 4: Plan för jämställdhetsintegrering 2020-2022). Den nationella bakgrunden bland antal nybörjare har förändrats under den tioårsperiod som redogörs för i UKÄ:s statistik. Andelen studenter med utrikesfödda föräldrar liksom utrikesfödda studenter

har ökat. Utifrån UKÄ:s statistik speglar GIH:s studentpopulation i stora drag befolkningen avseende nationell bakgrund (undantaget en viss underrepresentation av utrikesfödda studenter).

Enligt UKÄ:s statistik har fördelningen i studentpopulationen vad avser föräldrars utbildningsnivå bland högskolenybjörjare inte förändrats nämnvärt under senaste tio åren. Den största andelen utgörs av studenter vars föräldrar har eftergymnasial utbildning (50-60 procent). Andelen studenter vars föräldrar har gymnasial utbildning uppgår till cirka 35 procent och förgymnasial nivå runt fem procent. Studentpopulationen speglar i stort sett den nationella fördelningen, men jämfört med befolkningen i åldersgruppen 19-29 år har GIH en viss övervikt av studenter vars föräldrar har eftergymnasial utbildning. Majoriteten av studenter vid GIH påbörjar sina studier innan 30 års ålder, varav runt 25 procent innan 21 års ålder (2018/2019).

Enligt interna sammanställningar har andelen kända studenter med funktionsnedsättning i studiesituationen, som genom samordnaren för pedagogiskt stöd beretts tillgång till lärosätets stödresurser, kontinuerligt ökat under de senaste tio åren vid högskolan.

Bland doktorander som antagits mellan 2016-2021 råder en jämn könsfördelning och de flesta påbörjar sina forskarstudier runt 30 års ålder. Doktorander med utländsk bakgrund uppgår till cirka 25 procent.

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Beskriv, analysera och värdera lärosätets arbete med breddad rekrytering utifrån följande utvärderingsfrågor:

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?
2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?

GIH har under de senaste decennierna förändrats från en elitutbildning till ett breddlärosäte. Tidigare antogs en mindre och homogen grupp studenter med antagningspoäng motsvarande de som krävdes för att komma in på landets prestigeutbildningar. Numera antar lärosätet en betydligt större, bredare och mer heterogen studentgrupp. Att en sådan utveckling – från elit till bredd – har kommit till stånd välkomnas av GIH. Högscoleledningens *ambition med arbetet är att fortsätta rekrytera så brett som möjligt så att studenterna, det vill säga blivande lärare, tränare och hälsopedagoger, speglar mångfalden i befolkningen.*

Med GIH:s utökade uppdrag och en breddad studentpopulation följer både möjligheter och utmaningar. Genom det utökade uppdraget och fler platser bidrar GIH till samhällets kompetensförsörjning inom bristyrken, såsom läraryrket. En utmaning med det ökade uppdraget har emellertid varit att rekrytera tillräckligt många studenter för att kunna fylla alla utbildningsplatser.

De senaste åren har söktrycket ökat och ambitionen är att tydligare anta utmaningen att rekrytera än bredare studentgrupper. Det finns flera skäl till det.

I den strategiska planen för åren 2019-2023, som beslutats av högskolestyrelsen, är GIH:s uppdrag att bidra till en positiv samhällsutveckling genom att bedriva utbildning och forskning med hög kvalitet och stor relevans (Bilaga 1: Strategisk plan 2019-2023). Verksamheten ska anta nationella och internationella utmaningar gällande människors möjlighet till idrott, fysisk aktivitet och hälsa. En förutsättning för detta; att vara samhällsrelevant och kunna bidra till människors möjlighet till fysisk aktivitet, är att lärosätet kan rekrytera och utbilda en allsidigt sammansatt studentgrupp med olika sociala och kulturella erfarenheter och bakgrunder.

Ett annat skäl till att arbetet med breddad rekrytering är viktigt, tillika ett svar på vad lärosätet vill uppnå, är kopplat till problematiken med könsbundna studieval. Idrott, fysisk aktivitet och hälsa är starkt könskodade områden i samhället. Idrott och prestation är generellt sett manligt kodat och hälsa och fitness är på motsvarande sätt kvinnligt kodat. Följaktligen har GIH:s Tränarprogram en stark manlig dominans och Hälsopedagogprogrammet domineras av kvinnliga studenter (Bilaga 4: Plan för jämställdhetsintegrering 2020-2022). GIH har som ambition att i framtiden i högre grad kunna anta utmaningen och arbeta än mer strategiskt för att öka dessa utbildningars attraktionskraft för både män och kvinnor. Att bidra till en kompetensförsörjning av båda könen skulle i förlängningen kunna leda till att den könsobalans som finns, exempelvis bland elittränare, kan förändras.

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Under en relativt kort tidsperiod har GIH:s utbildningsvolym ökat avsevärt, med avseende såväl på antalet utbildningsprogram, som på antalet utbildningsplatser per program (främst på lärarutbildningarna). När det gäller utbildningsprogram har lärarutbildningen kompletterats med flera andra utbildningar inom området idrott, fysisk aktivitet och hälsa på grund-, avancerad och forskarnivå. Ökningen av utbildningsvolymen har samtidigt medfört en välbehövlig breddning av studentpopulationen, men fokus har explicit legat vid rekrytering av studenter (allmänt) snarare än vid breddad rekrytering (se t.ex. Bilaga 2: Verksamhetsplan, resursfördelningsbeslut och budget 2021, s. 5). Även om breddad rekrytering och breddat deltagande ofta berörs indirekt vid lärosätet, i och med arbete för likabehandling av studenter i enlighet med Diskrimineringslagen (2008:567), har lärosätet inte på ett systematiskt sätt utvecklat särskilda rutiner för att främja breddad rekrytering. Det finns alltså i dagsläget tydliga incitament för att GIH, parallellt med ett fortsatt arbete för att öka utbildningsuppdraget, skapar tydligare ramar och förutsättningar för arbete med breddad rekrytering. Vidare finns strategiska förutsättningar för att arbeta med breddad rekrytering genom högskolans ambition att verka för idrott, fysisk aktivitet och hälsa för hela befolkningen. Profilmrådet idrott, fysisk aktivitet och hälsa engagerar brett bland befolkningen och kan därför indirekt påverka studentpopulationens sammansättning.

Tidigare har det funnits en handlingsplan för att arbeta med breddad rekrytering. Handlingsplanen följdes upp i en avslutande rapport för perioden 2015-2017. Dessförinnan och sedan 2017 finns ingen motsvarande handlingsplan utöver ambitionen att öka andelen underrepresenterat kön på vissa program inom ramen för jämställdhetsintegreringsarbetet. Ansvaret för frågor relaterade till breddad rekrytering har tidigare vilat på högskolans två nämnder (Grundutbildningsnämnden, GUN,

respektive Forsknings- och forskarutbildningsnämnden, FFN), som följt upp studentrekryteringar och genomströmning på lärosätets lärar-, kandidat- respektive master- och forskarutbildning. Under hösten 2020 genomfördes en större organisationsförändring på GIH. En konsekvens av denna är en decentralisering av ansvaret för respektive utbildningsprogram på institutionsnivå. Vid lärosätet finns nu en nämnd, Utbildnings- och forskningsnämnden, med övergripande kvalitetsansvar för utbildning, forskning och samverkan. Lärosätets kvalitetssystem har reviderats och förnyats av nämnden, vilket bland annat resulterat i att en systematisk uppföljning av breddat deltagande integrerats i systemet. Detta kommer att underlätta uppföljningen av riktade aktiviteter i framtiden (Bilaga 5: System för kvalitetsarbete inom utbildning och forskning).

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera lärosätets arbete med breddad rekrytering utifrån följande utvärderingsfrågor:

1. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?
2. Hur följer lärosätet upp resultatet från arbetet med breddad rekrytering?

1. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Som GIH inledningsvis konstaterat har lärosätet som helhet en bredd i studentpopulationen. Undantagen från denna breda representation är en stark regional rekrytering och en viss underrepresentation av utrikesfödda studenter. Olika program präglas därtill av könsbundna studieval, vilket har uppmärksammats i högskolans jämställdhetsintegreringsarbete (Bilaga 4: Plan för jämställdhetsintegrering 2020-2022).

Vid högskolan sker flera aktiviteter med koppling till breddad rekrytering som är möjliga att utveckla vidare. Ingen av dessa aktiviteter har dock ännu utvärderats avseende effekten på breddad rekrytering, vilket högskolan ser som ett viktigt utvecklingsområde framöver. GIH vill i denna självvärdering lyfta fram två exempel på rekryterande aktiviteter med potential att utvecklas avseende breddad rekrytering. Vidare vill GIH beskriva ett utvecklingsområde med möjlighet till inkludering av nya studentgrupper i framtiden. Avslutningsvis redovisas exempel på GIH:s arbete med breddat deltagande i utbildningarna.

Samverkan med ungdomsskolan och idrottsrörelsen

Kontakter med ungdomsskolan (grund- och gymnasieskolan) är en viktig yta för att bredda rekryteringen till högskolan eftersom snedrekryteringen grundläggs på ett tidigt stadium (*Social snedrekrytering till högskolan i historiskt perspektiv – statistisk uppföljning av medborgare som föddes 1956–1993*, Rapport: 2020:18, Universitetskanslersämbetet). Därför är det viktigt att både väcka intresse för högskolestudier och det specifika ämnesområdet bland elever samt att samverka med de yrkesgrupper som kan förmedla kunskap om högskolestudier, t.ex. lärare inom de aktuella

ämnesområdena samt studie- och yrkesvägledare. Då GIH har en tydlig profil mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa finns också naturliga samverkansytter med idrottslymnasier.

Ett exempel på samverkan med ungdomsskolan, där GIH dessutom använt strategier för att bredda rekryteringen, är de etablerade kontakter med gymnasieskolan som finns inom ramen för GIH:s Tränarprogram. Inom Tränarprogrammet utbildas kvalificerade tränare, utbildare och utvecklare inom svensk och internationell idrott. Jämställdhetsintegreringsarbetet har uppmärksammat en sned fördelning mellan kvinnor och män på programmet. En målsättning är därför att öka andelen kvinnor bland studenterna (Bilaga 4, Plan för jämställdhetsintegrering 2020-2022, s. 3). För att nå denna målsättning har studierektorn på utbildningen vid besök i årskurs 3 i gymnasieskolan samt vid möten med representanter för riksidrottslymnasier (RIG) och nationella idrottsutbildningar (NIU) vidtagit riktade åtgärder. En viktig strategi har varit att i informationen om Tränarprogrammet lyfta kvinnliga förebilder som tidigare studerat på programmet och GIH. Då Riksidrottsförbundet har som uttalade jämställdhetsmål att kvinnor och män ges lika möjligheter och villkor att leda idrott samt att utöva inflytande i beslutande och rådgivande organ finns goda möjligheter att utveckla denna ambition i samverkan framöver. Dock har den pågående covid-19-pandemin förhindrat genomförande av en breddad satsning på nya kontaktytter under senaste året.

GIH kan konstatera att en utvecklad samverkan med ungdomsskolan är en viktig strategi för att öka både söktrycket och bredda rekryteringen till högskolan. Ett utvecklingsområde är att utifrån en kartläggning av underrepresenterade grupper på GIH:s utbildningar initiera samarbete med gymnasieskolor i nya kommuner både i närområdet och i övriga delar av landet, utöver de kontakter som redan finns med RIG och NIU. Exempel på andra utvecklingsaktiviteter är att bygga upp en verksamhet kring studentambassadörer som kan informera om utbildningarna vid särskilt identifierade gymnasieskolor. VFU-studenter och handledare inom ramen för ämneslärarutbildningen skulle med ett aktivt arbete också kunna fungera som ambassadörer för utbildningen. Ett riktat arbete med GIH:s alumner är ytterligare en samverkansmöjlighet med ungdomsskolan eftersom en stor del av GIH:s alumner arbetar som ämneslärare på gymnasiet.

GIH har under de senaste åren identifierat behov av att utöka studie- och karriärvägledningen vid lärosätet. Studie- och karriärvägledningen är en viktig kontaktytta för presumtiva studenter som har bristande kunskaper om högskolestudier. Det handlar dels om att reda ut frågor om behörighet, dels om att motivera dessa studenter att söka till högskoleutbildning. En förstärkning av funktionen under 2021 kommer öka möjligheterna att ta emot besök och samtal från intresserade.

En annan central kontaktytta för GIH:s rekrytering är samverkan med idrottsrörelsen. På Tränarprogrammet har riktade kommunikationsinsatser kring programmet gentemot specialidrottsförbundet genomförts i syfte att öka rekryteringen av underrepresenterat kön. En utmaning för att arbeta med breddad rekrytering i detta sammanhang är emellertid att delar av rekryteringsbasen är smal. Exempelvis finns en övervikt av män bland ledare och tränare. Att bidra till att förändra och inte förstärka denna situation är angeläget. Även detta arbete har dock avsevärt försvärats av covid-19-pandemin. Ett utvecklingsområde framöver är att utreda hur ett mer riktat alumnarbete skulle kunna användas för att bredda rekryteringen avseende kön och även nationell rekrytering, då många av GIH:s alumner arbetar som tränare och andra funktionärer inom Riksidrottsförbundets specialidrottsförbundet över hela landet.

Ökade kontaktytor med såväl ungdomsskolan som idrottsrörelsen är därmed viktiga för GIH:s rekrytering i stort och möjligheten att arbeta aktivt med att bredda rekryteringen. Samtliga av ovan nämnda utvecklingsaktiviteter skulle kunna öka kontaktytan mellan ungdomar med intresse för idrott, fysisk aktivitet och hälsa och olika representanter för GIH som kan informera om utbildningen och motivera unga att söka till högskolan. Utbildningar inom idrott, fysisk aktivitet och hälsa har potential att bredda rekryteringen eftersom frågorna engagerar brett i befolkningen.

Marknadsföringsinsatser för breddad rekrytering

Mångfald i representationen är ett viktigt återkommande perspektiv i GIH:s rekryteringsaktiviteter och genomsyrar samtliga av de marknadsföringskanaler som används. Vid produktion av trycksaker, annonser, film, digitala kampanjer och på webbplatsen görs medvetna bildval som visar bredden bland våra studenter. Det har särskilt iakttagits kring kön och nationell bakgrund samt även ålder i de sammanhang där det varit relevant. I kommunikationen om utbildningsutbudet arbetar GIH genomgående med klarspråk för att öppna och tillgängliggöra utbildning på högskolenivå för så breda samhällsgrupper som möjligt. I linje med detta har GIH gjort inlägg i sociala medier om insatser kring parasport, funktionsrätt och pedagogiskt stöd.

I arbetet med jämställdhetsintegrering har breddande kommunikationsinsatser uppmärksammats som en metod att motverka könsbundna studieval. I GIH:s plan för jämställdhetsintegrering för 2020-2022 ska GIH tillsammans med studentkåren följa upp hur högskolan kommunicerar externt om specifikt två programutbildningar med ojämn könsfördelning, Tränar- och Hälsopedagogprogrammet, utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Syftet med aktiviteten är att identifiera insatser som kan bidra till att minska den ojämna könsfördelningen. (Bilaga 4: Plan för jämställdhetsintegrering 2020-2022, s. 5). Resultatet av insatserna ska utvärderas och rapporteras efter 2022 i syfte att undersöka i vilken mån dessa bidrar till målet att öka rekryteringen av underrepresenterat kön.

GIH genomför även årligen flera reguljära rekryteringsinsatser för presumtiva studenter, däribland Öppet hus och medverkan vid SACO:s årliga studentmessa i Stockholm. Liksom vid produktion av trycksaker och digitala annonser bedriver lärosätet ett medvetet arbete kring representation, framför allt gällande kön och nationell bakgrund. Tidigare år har dessa evenemang i huvudsak rekryterat besökare regionalt. Under hösten 2020 och våren 2021 genomförs de dock helt digitalt på grund av covid-19-pandemin. Den digitala formen når en större målgrupp, vilket möjliggör för elever och lärare från hela Sverige att delta. GIH har under 2020 även lanserat nya kanaler med möjlighet att bredda kontaktytorna geografiskt. I kombination med ambitionen att utreda möjligheterna för att öka andelen distansutbildningar vid högskolan (Bilaga 3: Verksamhetsplan, resursfördelningsbeslut och budget 2021, s. 5) har sådana digitala evenemang och kanaler potential att öka den nationella rekryteringen. Utfallet av insatserna behöver dock följas upp. Ett stort hinder för att bredda den geografiska rekryteringen är att bostadssituationen i Stockholm och Mälardalen är ansträngd samt att andra aktörer i landet etablerar liknande utbildningar. GIH skulle kunna utreda i vilka delar av landet riktade satsningar är konkurrenskraftiga utifrån ett programperspektiv.

GIH arbetar alltså strategiskt och medvetet med sina kommunikationsinsatser gentemot presumtiva studenter ur ett mångfaldsperspektiv. Ett utvecklingsområde för högskolan är dock att utveckla den systematiska uppföljningen så att resultat av riktade insatser kan utvärderas.

Anpassad träning och parasport inom utbildning och forskning – ett utvecklingsområde i samverkan

Ett utvecklingsområde med möjlighet till breddad rekrytering är det vid GIH växande forskningsområdet anpassad träning för personer med funktionsnedsättning och parasport. Genom att öka integreringen av denna forskning i kurser och utbildningsprogram finns potential att på sikt verka för breddad rekrytering och breddat deltagande bland personer med olika former av funktionsnedsättningar i högskolans utbildningar.

Vid lärosätet finns en forskargrupp som aktivt arbetar med frågeställningar kopplade till anpassad träning och parasport, t.ex. para-cykling, para-kanot, para-idrottare med koordinationsproblem och tränarnas roll inom parasport. En gästprofessor inom anpassad fysisk aktivitet och parasport har under de senaste åren rekryterats till högskolan för att bidra till att inkludera personer med funktionsnedsättningar inom kommande forskningsprojekt, utveckla forskningsbaserad undervisning inom anpassad fysisk aktivitet och parasport på samtliga program vid GIH, utveckla det nationella och internationella samarbetet med högskolor och universitet samt andra aktörer inom anpassad fysisk aktivitet och parasport.

GIH har även flera samverkansparter inom dessa områden. Tillsammans med Svenskt Nätverk inom Anpassad Fysisk Aktivitet (SNAFA) genomför GIH t.ex. regelbundna seminarier för att öka förutsättningar för fysisk aktivitet och hälsa i skolan för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Tillsammans med Mittuniversitetet har GIH och andra aktörer under hösten 2020 deltagit i utformningen och genomförandet av en fristående kurs inom Parasport (7.5 hp) för tränare, fysioterapeuter och andra intressenter.

För att ytterligare bygga ut dessa forskningsområden och verka för att de ska integreras i GIH:s utbildningsprogram planeras en synergiansökan till KK-stiftelsen i januari 2022. I planen ska GIH tillsammans med flera andra lärosäten bilda konsortiet The Swedish Paralympic Academy. Målet är att bedriva forskning inom parasport, verka för att inkludera frågeställningar kring parasport i utbildningsprogram samt att fungera rådgivande till samarbetsorganisationen Parasport Sverige. Synergiansökan har ett brett fokus på personer med funktionsnedsättning, där deltagande i idrott, en aktiv livsstil under hela livet och aspekter kopplat till elitidrottande ingår. Inom ramen för dessa olika aspekter ingår forskningsfrågor vars resultat planeras integreras i GIH:s befintliga utbildningsprogram.

Redan nu har dessa perspektiv integrerats i vissa utbildningsprogram. Ambitionerna som beskrivs ovan ska ses som en långsiktig process att skapa en hållbar struktur där anpassad träning och parasport blir ett betydelsefullt inslag vid lärosätet som helhet. Genom att exempelvis integrera perspektiven i lärarutbildningen kan lärosätet ge studenterna verktyg för att bredda deltagandet i idrott och fysisk aktivitet och på längre sikt skapa motivation att söka högre utbildning inom området. Samtidigt skapar dessa perspektiv en utvidgad syn på normalitet inom lärosätets egen verksamhet. För breddad rekrytering och breddat deltagande för personer med funktionsnedsättningar utgör den breda samverkansytan med många aktörer samt utvecklandet av forskningsbaserad undervisning inom anpassad fysisk aktivitet och parasport på GIH:s programutbildningar viktiga förutsättningar. Det finns i dag också planer på att förstärka

undervisningen med kompetens inom fysisk aktivitet och hälsa med inriktning mot anpassad fysisk aktivitet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Att bedriva forskning inom dessa områden och integrera resultaten i befintlig utbildning är sammantaget ett sätt att påverka såväl idrottsrörelsen som undervisningen inom idrott och hälsa i skolan. Ett sådant långsiktigt arbete kan även bidra till en breddad rekrytering till högskolan.

GIH:s arbete med breddat deltagande

Inom GIH:s arbete med breddad rekrytering under 2015-2017 identifierades behov av mer systematik i främjandet av lika rättigheter och möjligheter inom utbildningen. Detta medförde bland annat att GIH gick med i nätverket INCLUDE för att stärka och utveckla sitt interna arbete med breddat deltagande. Vidare föreslogs två åtgärder som GIH vill lyfta som exempel på högskolans systematiska arbete med breddat deltagande.

Som ett led i att möta nya studenter har GIH sedan 2015 givit en introduktionskurs till akademiska studier om 1,5 hp för samtliga programstudenter. Studenterna får genom denna introduktion en första kontakt med villkoren för akademiska studier. Insatsen är viktig eftersom den första tiden av studierna är avgörande för att studenter ska fortsätta. Nyantagna studenter får också möjlighet att delta i en föreläsning om studieteknik.

År 2017 infördes mentorer knutna till studentgrupperna på ämneslärarprogrammet och från hösten 2018 har mentorer införts på samtliga av GIH:s utbildningsprogram. Mentoreernas uppgift är att uppmärksamma studerande som har någon form av problematik kring sina studier och att följa upp hur studiemiljön och studentgruppen fungerar. Här ingår också insatser för studenter som behöver stöd i att utveckla en fungerande studieteknik och för de som behöver överväga sina studieval.

2. Hur följer lärosätet upp resultatet från arbetet med breddad rekrytering?

Högskolestyrelsen följer, utifrån uppdrag i regleringsbrev, söktrycket till utbildningarna i årsredovisningen. Styrelsen har, som ovan nämnts, med anledning av aktuella trender identifierat ökat söktryck på samtliga utbildningsprogram som ett särskilt utvecklingsmål sedan 2018. I verksamhetsplanen för 2021 (Bilaga 2: Verksamhetsplan, resursfördelningsbeslut och budget 2021) lyfts flera aktiviteter fram som metod att höja söktrycket, t.ex. rekryteringsinsatser, översyn av programutbud, kommunikationsstrategi och ökad distansutbildning. Det har dock inte gjorts någon fördjupning kring potentiella målgrupper för rekryterings- och kommunikationsinsatser.

Viss uppföljning av breddad rekrytering sker inom ramen för jämställdhetsintegreringsarbetet som bedrivs vid högskolan. Här följs olika program upp utifrån kön, och strategier föreslås för att öka rekryteringen av underrepresenterat kön på de program där det råder obalans.

Andel studenter med funktionsnedsättning följs upp tre gånger per år i samband med redogörelse av antal personer med ansökan om pedagogiskt stöd till Stockholms universitet.

I lärosätets kvalitetssystem ingår systematisk uppföljning av breddat deltagande och utbildningarnas arbetsmarknadsanknytning (Bilaga 5: System för kvalitetsarbete inom utbildning och forskning).

Som viktiga komponenter kan nämnas uppföljning av dessa aspekter i kurs- och programuppföljning (inklusive forskarutbildningen), studiemiljöenkät med tillhörande åtgärdsarbete samt en alumnenkät. Lärosätet ämnar även tillvarata den redan etablerade uppföljningen av lärarutbildningen som genomförs på uppdrag av Lärarutbildningskonventet (LUK), i vilken frågor om studentrekrytering, antagning och utvecklingsinsatser rörande kvaliteten inom utbildningsprogrammen berörs. Systemet är nyligen reviderat och implementering pågår, varför resultat ännu inte sammanställts eller omhändertagits.

GIH kan konstatera att det finns en tydlig förbättringspotential i att systematisera uppföljningen av breddad rekrytering och att det finns ett incitament för att genomföra detta i styrelsens utvecklingsmål att öka söktrycket till högskolans utbildningar. En potential är att inventera hur nya statistikverktyg såsom bak- och framgrund kan användas för att systematiskt undersöka studentpopulationen och därmed identifiera nya potentiella målgrupper av studenter. Uppföljning av breddat deltagande kommer i det reviderade kvalitetssystemet ske på ett mer systematiskt sätt och integreras med jämställdhets- och likabehandlingsarbetet, där åtgärder tas fram. Förhoppningen är att kvalitetssystemet på ett bättre sätt ska kunna fånga upp strukturella hinder i utbildningsmiljön som inverkar på breddad rekrytering och breddat deltagande.

SWOT-analys

Identifiera styrkor och svagheter med arbetet med breddad rekrytering. Identifiera utmaningar och de största hindren som lärosätet bedömer som viktiga att arbeta med. Redogör för vinster som lärosätet ser.

Förklara och reflektera över SWOT-analysen och hur den tagits fram.

Framtagande av SWOT-analys

GIH:s SWOT-analys har tagits fram i samråd med högskoleledning, representanter från utbildningen och förvaltningen. Studenter har inbjudits att medverka. I ett första skede skickades en enkät ut till samtliga studierektorer för GIH:s utbildningsprogram och till avdelningschefer inom förvaltningen. Syftet var att kartlägga vilka aktiviteter och riktade satsningar för breddad rekrytering och breddat deltagande som pågår. Vidare innehöll enkäten frågor med anknytning till SWOT-analysens struktur: vilka möjligheter och hinder finns för det fortsatta arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande? GIH:s högskoleledning har även diskuterat frågan om breddad rekrytering och breddat deltagande på ledningsråd. En arbetsgrupp har utsetts av högskolans Utbildnings- och forskningsnämnd för att arbeta med självvärderingen: prorektor med ansvar för högskolans jämställdhetsintegrering, ordförande och vice ordförande i nämnden samt forskningshandläggare. Studentkåren har bjudits in att delta och löpande informerats om arbetet.

Arbetsgruppen har sammanställt enkätsvaren och högskoleledningens perspektiv till nedanstående SWOT-analys. SWOT-analysen har därmed tagits fram parallellt med inventeringen av högskolans arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande på samtliga av organisationens nivåer. Detta tillvägagångssätt har möjliggjort kontinuerlig reflektion och värdering av lärosätets arbete i ett bredare samhällsperspektiv. SWOT-analysen kommer att behandlas vidare i lärosätets interna kvalitetsarbete, där resultat och utvecklingsbehov kommer att diskuteras i relation till Högskolestyrelsens utvecklingsmål att öka söktrycket till utbildningarna.

Styrkor	Svagheter
<p>GIH:s studentpopulation speglar befolkningens sammansättning i stora drag,</p> <p>GIH:s profilområde idrott, fysisk aktivitet och hälsa engagerar många i samhället vilket ger en bred potentiell bas för rekryteringen,</p> <p>GIH har ett profilerat utbildnings- och forskningsområde vilket underlättar strategisk samverkan med relevanta aktörer,</p> <p>GIH:s strategiska utvecklingsmål att öka rekryteringen och möjliggöra för alla människor att utöva fysisk aktivitet och idrott skapar incitament för att utveckla insatser för breddad rekrytering,</p> <p>GIH har samverkan med relevanta aktörer inom idrottsrörelsen och ungdomsskola där kontakter med unga möjliggörs (exempelvis Riksidrottsförbundet, Riksidrottsgymnasier, Nationella idrottsutbildningar, Svenska Parasportförbundet),</p> <p>Det finns en tydlig yrkesprofil på merparten av GIH:s utbildningsprogram vilket är en viktig faktor för att rekrytera personer från underrepresenterade grupper och personer med liten erfarenhet från högskolestudier,</p> <p>Inom programutbildningarna arbetar lärarna i nära relation med studenterna vilket ger förutsättningar att kunna identifiera hinder och skapa strategier för att genomföra utbildningen (bredda deltagandet),</p> <p>GIH har integrerat systematisk uppföljning av breddat deltagande i högskolans kvalitetssystem vilket kommer underlätta uppföljningen av riktade aktiviteter,</p> <p>Vid GIH ses breddad rekrytering och breddat deltagande i ett större perspektiv i termer av en ambition att bredda möjligheterna för deltagande i fysisk aktivitet och idrott för hela befolkningen,</p> <p>GIH:s lärarkår har en stark koppling till yrkeslivet. Många har en egen lärarutbildning i botten och erfarenhet av läraryrket som profession vilket ger</p>	<p>GIH har under de senaste åren inriktat sig på studentrekrytering i bred bemärkelse. Detta har medfört att högskolan saknar övergripande strategiska mål för breddad rekrytering och breddat deltagande specifikt vilket försvårar genomförande och uppföljning,</p> <p>GIH är en liten högskola med begränsade resurser i förhållande till större lärosäten. Ett mindre antal personer måste omhänderta ett stort antal uppgifter,</p> <p>Det saknas systematik i GIH:s arbete med och uppföljning av breddad rekrytering,</p> <p>GIH behöver utreda hur kurs- och programstrukturer kan utvecklas för att stödja genomströmning och breddat deltagande,</p> <p>Snäva normer kring kön, elitidrott, kropp och hälsa kan hindra vissa grupper från att söka till utbildningarna och försvåra deltagandet under utbildningen,</p>

<p>goda pedagogiska och didaktiska verktyg för att bredda deltagandet,</p> <p>Vid GIH pågår en utbyggnad av resurser för arbetet med studie- och karriärvägledning samt samordning för studenter med funktionsnedsättning, vilket stärker förutsättningarna både för breddad rekrytering och breddat deltagande,</p>	
--	--

Möjligheter	Hot
<p>Det är viktigt att ungdomsskolans lärare speglar befolkningens sammansättning. Denna utgångspunkt är ett centralt incitament för GIH i arbetet med breddad rekrytering som ett sätt att utbilda och utveckla framtidens lärare och ledare inom idrott och hälsa. GIH ska förbereda studenterna för ett yrkesliv i en bredd av sociala sammanhang,</p> <p>GIH har goda förutsättningar att utveckla samverkan med relevanta aktörer inom ungdomsskolan samt att ytterligare stärka banden till idrottsrörelsen för att öka söktrycket samt bredda rekryteringen till utbildningen,</p> <p>GIH har goda förutsättningar att bredda rekryteringen till utbildningen eftersom lärarutbildningen expanderar och läraryrkets arbetsmarknad fortsatt är god,</p> <p>Ökad fokus på fysisk aktivitet och hälsa inom befolkningen i allmänhet och från statens sida i synnerhet kan öka både studentunderlag, söktryck och utbildningsresurser för GIH utifrån dess specifika profilmråde,</p> <p>GIH kan genom ökad användning av statistiska verktyg i den strategiska planeringen utveckla programutbildningarna efter de sökandes och arbetsmarknades behov samt ge underlag för insatser kring breddad rekrytering,</p>	<p>Andra samhällssektorerers sociala och könsmissiga sammansättning (exempelvis lärarkårens och idrottsrörelsens) påverkar förutsättningarna för breddad rekrytering till GIH:s utbildningar,</p> <p>GIH är en liten högskola med jämförelsevis begränsade resurser. Statens ökade krav på uppföljning och återrapportering riskerar att ta tid och resurser från arbetet med kärnverksamheten då ett fåtal funktioner måste omhänderta fler och olikartade arbetsuppgifter,</p> <p>Studentbostadsmarknaden i Stockholmsområdet och Mälardalen kan avskräcka sökande till GIH,</p> <p>Fler lärosäten startar lärarutbildningar i idrott och hälsa och andra utbildningar med inriktning mot idrottsvetenskap vilket kan leda till större konkurrens om presumtiva studenter,</p>